

Mezinárodní interdisciplinární vědecká konference

Lékař v provincii

9.–10. listopadu 2017

Hucisko

Organizovaná Akademií im. Jana Długosza v Čenstochové a Filozofickou fakultou Ostravské univerzity

Vážení kolegové,

na rok 2017 připadají dvě výročí spojená s životem čenstochovského lékaře, filosofa a dobrovolníka Władysława Biegańskiego – 160 let od narození a 100 let od úmrtí. Od roku 1883 do konce svého života bydlel Biegański v době č. p. 16 na ulici Wolności v Čenstochové. Pracoval u varšavsko-vídeňské železnice, později jako závodní lékař i ředitel městské nemocnice. Absolvoval medicínu na císařské varšavské univerzitě. Výrazným způsobem se zasloužil o rozvoj lékařství i hygieny v Čenstochové, byl zakladatelem řady odborných lékařských a dobročinných spolků (např. Towarzystwa Lekarskiego Częstochockiego, Towarzystwa Dobroczynności dla Chrześcijan, Towarzystwa Higienicznego). Stal se také prvním předsedou čenstochovské pobočky polského vlastivědného spolku. Inicioval založení čenstochovské městské knihovny (1917), které dodnes nese jeho jméno.

Władysław Biegański byl autorem řady lékařských prací (např. *Dyagnostyka różniczkowej chorób wewnętrznych* – 1891; *Wykładów o chorobách zakaźnych ostrych* – 1900–1901; *Zagadnień ogólnych z teorii nauk lekarskich* – 1897; *Logika medycyny* – 1894, *Logika medycyny, czyli zasady ogólnej metodologii nauk lekarskich* apod.). Věnoval se také filosofii, především teorii poznání orientovanou na diagnostiku chorob. Je autorem mj. *Traktatu o poznaniu i prawdzie* (1910) či *Etyky ogólne* (1922).

Jako autor publikací se Biegański zabýval především všeobecnými úvahami nad lidským rozměrem praktického lékařství. Věděl, že „příčinou choroby nejsou jen anatomické změny“, ale že „neméně důležitou roli při léčbě sehrává také psychika pacienta“ (*Logika medyczna, czyli krytyka...*). Jeho hlavní doménou byla spolupráce s pacientem v duchu holismu, tedy především s emocemi. Jeho práce mají nejen vědecký rozměr, ale slouží také jako ukázka jeho vynikající orientace ve filosofii i v literatuře. Biegański totiž nebyl jen teoretikem v oblasti medicíny, ale také spisovatelem s výrazným literárním rukopisem.

Je zřejmé, že s ohledem na dvojí výročí této osobnosti se bude další vědecké setkání v rámci česko-polského projektu *Vzdělanec v provincii* konat pod jeho patronátem. V rámci výše

uvedeného projektu spolu dlouhodobě spolupracují Filozofická fakulta Ostravské univerzity a Wydział Filologiczno-Historyczny ADJ v Čenstochové, jak dokládají již proběhlé konference *Vzdělanec v provincii*, *Literát v provincii*, *Historik v provincii*, *Filozofie v provincii* i *Umělec v provincii*. V rámci každého setkání byly hledány odpovědi na otázky o vnějším vlivu, společných východiscích apod., které se odrážejí v rozvoji jednotlivých oblastí lidské činnosti. Otázky se dotýkaly také procesu modernizace společnosti, role univerzitních center ve vzniku a rozvoji intelektuální a umělecké elity, podmínek potřebných pro rozvoj kulturního i uměleckého života. Představeny byly osobnosti jednotlivých sfér lidské činnosti, které působily v periferii a v lokálních poměrech, sledován byl i vliv tohoto prostředí v jednotlivých oblastech lidské aktivity.

Domníváme se, že s ohledem na Biegańskieho působení v oblasti medicíny, filosofie či společnosti jako takové i z důvodů biografických – život na periferii v Čenstochové – si tento lékař zasluhuje připomenout. Za tímto účelem se Wydział Filologiczno-Historyczny ADJ a Filozofická fakulta Ostravské univerzity rozhodly zorganizovat vědeckou konferenci *Lékař v provincii*, která se bude konat v Čenstochové ve dnech 9.–10. listopadu 2017. Naším cílem je především interdisciplinární reflexe vztahů mezi humanitní oblastí a medicínou.

Na konferenci srdečně zve organizační komitét:

dr hab. Agnieszka Czajkowska, prof. nadzw. AJD

dr hab. Bartosz Małczyński, prof. AJD

dr hab. Barbara Szargot, prof. AJD

prof. PhDr. Aleš Zářický, Ph.D.

doc. PhDr. Andrea Pokludová, Ph.D.

dr Anna Czerniecka-Haberko

dr Katarzyna Milik

mgr Ewelina Dziewońska-Chudy

mgr Ewelina Mika

mgr Elżbieta Hak

mgr Bartosz Woźniak